

NOTAT

Til: Miljø- og klimaudvalget

Sagsnr.: [Sagsnr.]
Ref.: Mette Hald Simonsen

Dato: [Brevdato]

Svar på spørgsmål fra Anja Rosengreen (F) om råstoffer

I forbindelse med miljø- og klimaudvalgets tidligere drøftelse af forslag til Råstofplan 2025 har flere udvalgsmedlemmer stillet opfølgende spørgsmål til sagen. Administrationens svar på udvalgsmedlemmernes spørgsmål vedlægges som bilag til dagsordenspunktet "Forslag til Råstofplan 2025" på udvalgmøde den 30. april 2025.

Der er kommet følgende 8 spørgsmål fra Anja Rosengreen (F).

- 1. I den seneste, nu hjemviste, plan, har Miljøstyrelsen i et høringssvar, påpeget, at planen skal forholde sig til vandmiljøplanerne, specifikt for hvert forslåede område. Er det gjort?**

Administrationen kan bekræfte, at der i miljørapporten for forslag til Råstofplan 2025 forholder sig konkret til alle områder. Resultaterne kan ses i miljørapporten.

Det er korrekt, at Miljøstyrelsen varslede en indsigelse i forhold til vurderingen af grave- og interesseområder i forhold til de Statslige Vandområdeplaner.

- 2. Der er udpeget områder som ligger i OSD (områder med særlige drikkevandsinteresser). Hvordan taler det sammen med grøn trepart, skovrejsning etc.? Hvilke lovgivninger overruler hvilke? Kan en kommune udpege et område til skovrejsning, og dermed er området ikke længere tilgængeligt for udgravning, eller kan potentielle graveinteresser reservere arealer og dermed kortslutte arbejdet med grøn trepart?**

Mange af de foreslåede områder ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser. Administrationen vurderer ikke, at der er modstrid mellem drikkevandsinteresser og råstofindvinding.

Der er et planhierarki på hhv. statsligt, regionalt og kommunalt niveau. Planhierarkiet betyder, at Miljøministeren kan gøre indsigelse imod et forslag til råstofplan, hvis det ikke er i overensstemmelse med de statslige interesser. Råstofplaner må ikke stride mod regler eller beslutninger efter § 3 i lov om planlægning, Natura 2000-planer efter miljømålsloven eller regler om indsatsprogram udstedt med hjemmel i lov om vandplanlægning.

Kommunerne er i deres planlægning og administration bundet af råstofplanen. Det betyder, at en kommunal plan ikke må stride mod en råstofplan, og kommunalbestyrelserne kan derfor ikke planlægge en arealanvendelse, der strider mod en råstofplan. I udgangspunktet er arealer udlagt i råstofplanerne en striks arealreservation, både for råstofgraveområder og råstofinteresseområder.

Administrationen bemærker samtidig, at råstofgravning i et længere tidsperspektiv skal ses som noget midlertidigt. Der vil altid være et *før*, *under* og *efter* råstofgravning. Arealanvendelsen før gravning er oftest landbrug, mens arealernes tilstand efter gravning fastlægges i en efterbehandlingsplan, som udarbejdes af ansøger og godkendes af regionsrådet. Mange råstofgrave efterbehandles allerede i dag til naturformål. Det har stor betydning for mulighederne for at planlægge anden arealanvendelse. Hvis råstofindvinding på et areal har lange udsigter, kan der måske etableres en anden midlertidig arealanvendelse – og omvendt, hvis et område snart er færdiggravet, er det oplagt at tænke det ind i arealomlægningen.

3. Hvor mange boliger ligger inden for 200 m i de foreslåede områder?

Her er en opgørelse af, hvor mange helårsboliger, der ligger indenfor 200 m fra graveområder (både ler og sand, sten og grus) samt interesseområder, som fremlægges i forslag til Råstofplan 2025:

Områder	Antal boliger
Graveområder for ler – eksisterende områder fra 2012-planen	139
Sten, sand og grus – eksisterende områder fra 2012-planen	216
Sten, sand og grus – forslag fra 2016/2020-planen	207
Sten, sand og grus – nye forslag til 2025	84
Interesseområder – nye forslag til 2025	108
Total	754

4. Er der mulighed for at pålægge udvinder opkøb af ejendomme i nærhed til graveområde på samme vis som fx ved opsættelse af vindmøller?

Der er ikke mulighed for at pålægge indvinder opkøb af ejendomme i nærheden af graveområdet. Men det vil dog visse steder kunne betale sig for råstofindvinderen at opkøbe naboejendomme. Det er dog ikke så relevant i Region Hovedstaden, da ejendomspriserne typisk er højere end andre steder i landet.

5. Er der mulighed for at lave begrænsninger på tidsrum for grave og kørsel, fx kun mellem kl. 8-15.30 og ikke i weekender, på helligdage samt i uge 26-31?

Regionen tager udgangspunkt i de potentielle miljøgener, der er forbundet med driften, når driftstider begrænses. Det er administrationens vurdering, at det typisk er støjpåvirkningen, som er et væsentligt miljøhensyn i forhold til driftstider. I administrationen af råstoffilladelser tages der udgangspunkt i Miljøstyrelsens støjvejledning. Her er angivet vejledende grænseværdier for ekstern støj udledt fra virksomheder. I forhold til regulering af driftstider anbefaler vejledningen skærpede grænseværdier før kl. 7 og efter kl. 18 på hverdage. Ligeledes gælder der skærpede krav på søn- og helligdage samt efter kl. 14 om lørdagen. Der er ikke særlige krav i forhold til uge 26-31.

På baggrund af vejledningens anbefalinger stiller regionen som udgangspunkt standardvilkår om, at driftstiderne overholder de vejledende grænseværdier, herunder at mere larmende aktiviteter såsom sortering og gravning, først må igangsættes kl. 7, mens udlevering og læsning, herunder kørsel til og fra indvindingsområdet må starte kl. 6, da det er mindre støjende aktiviteter.

Der kan opnås enkeltstående dispensationer til fravigelse fra fastsatte vilkår, men i praksis sker dette yderst sjældent.

Idet administrationens adgang til at stille vilkår skal varetages ud fra et sagligt hensyn, vurderes en ansøgning om råstoffilladelse ud fra projektbeskrivelsen med dertilhørende oplysninger om støjreducerende tiltag i forhold til, om de vejledende grænseværdier kan overholdes.

Hvis der er tale om en fornyelse af en allerede igangværende grusgrav inddrages forhold som, hvorvidt regionen har modtaget støjklager over virksomheden eller konstateret overskridelser af støjgrænserne i forbindelse med tilsyn.

6. Hvordan forholder andre regioner sig til afstandsproblematikker? (Her menes ikke i retningslinjer men i konkrete sager. Er der eksempler fra flertallet af regioner, hvor afstandskrav til boliger er under konkrete forhold i Region Hovedstaden?)

I 2022 fik Region Hovedstaden foretaget en analyse af nærheden af boliger (helårs- og sommerhuse) til graveområder for alle 5 regioner, og heraf ses det, at alle regioner har graveområder med boliger tæt på:

RegionNavn	Gns. Afstand i KM	Antal 25m	Antal 100m	Antal 200m	Antal 500m	Antal 1000m	Antal boliger
Region Hovedstaden	12,06	133	575	1398	4476	15394	923767
Region Midtjylland	7,10	112	711	1627	6193	20239	676110
Region Nordjylland	4,59	267	1144	2097	6491	18502	320417
Region Sjælland	7,46	285	1129	2647	8314	24047	422918
Region Syddanmark	6,15	522	2064	4037	10799	28558	634322
Total	8,22	1319	5623	11806	36273	106740	2977534

RegionNavn	Gns. Afstand i KM	Pct 25m	Pct 100m	Pct 200m	Pct 500m	Pct 1000m	Antal boliger
Region Hovedstaden	12,06	0,01	0,06	0,15	0,48	1,67	923767
Region Midtjylland	7,10	0,02	0,11	0,24	0,92	2,99	676110
Region Nordjylland	4,59	0,08	0,36	0,65	2,03	5,77	320417
Region Sjælland	7,46	0,07	0,27	0,63	1,97	5,69	422918
Region Syddanmark	6,15	0,08	0,33	0,64	1,70	4,50	634322
Total	8,22	0,04	0,19	0,40	1,22	3,58	2977534

Figur 1: Opgørelse over dels antal boliger og dels procent af samlet antal boliger i en region, der ligger i en afstand af hhv. 25, 100, 200, 500 og 1000 m fra et graveområde i 2022.

Når man kigger på den procentvise fordeling, ligger Region Hovedstaden meget lavt, men det er ikke så mærkeligt i forhold til fordelingen mellem land og by. I tilladelser stilles der typisk som vilkår, at råstofindvinding ikke må foregå tættere på end 25 m fra grundmurede bygninger i alle regioner.

7. Kan beskrivelsen omkring genanvendelse deles op, så det fremgår tydeligt, hvor stor del der er anvendelse af andre typer råstoffer, fx overskudsjord, og reel genanvendelse af klassiske opgravede råstoffer? Hvordan har udviklingen af forventninger til genanvendelse været fra sidste (2016/20) til nuværende/forventede Råstofplan 2025?

Administrationen forventer, at en samlet tilførsel af sekundære råstoffer på ca. 0,84 mio. m³/år (gennemsnittet fra årene 2017 - 2022) giver et bidrag på 10,08 mio. m³ på 12 år. Herudover forventes et bidrag på 5,7 mio. m³ af jord (overskudsjord eller jord indvundet som ressource).

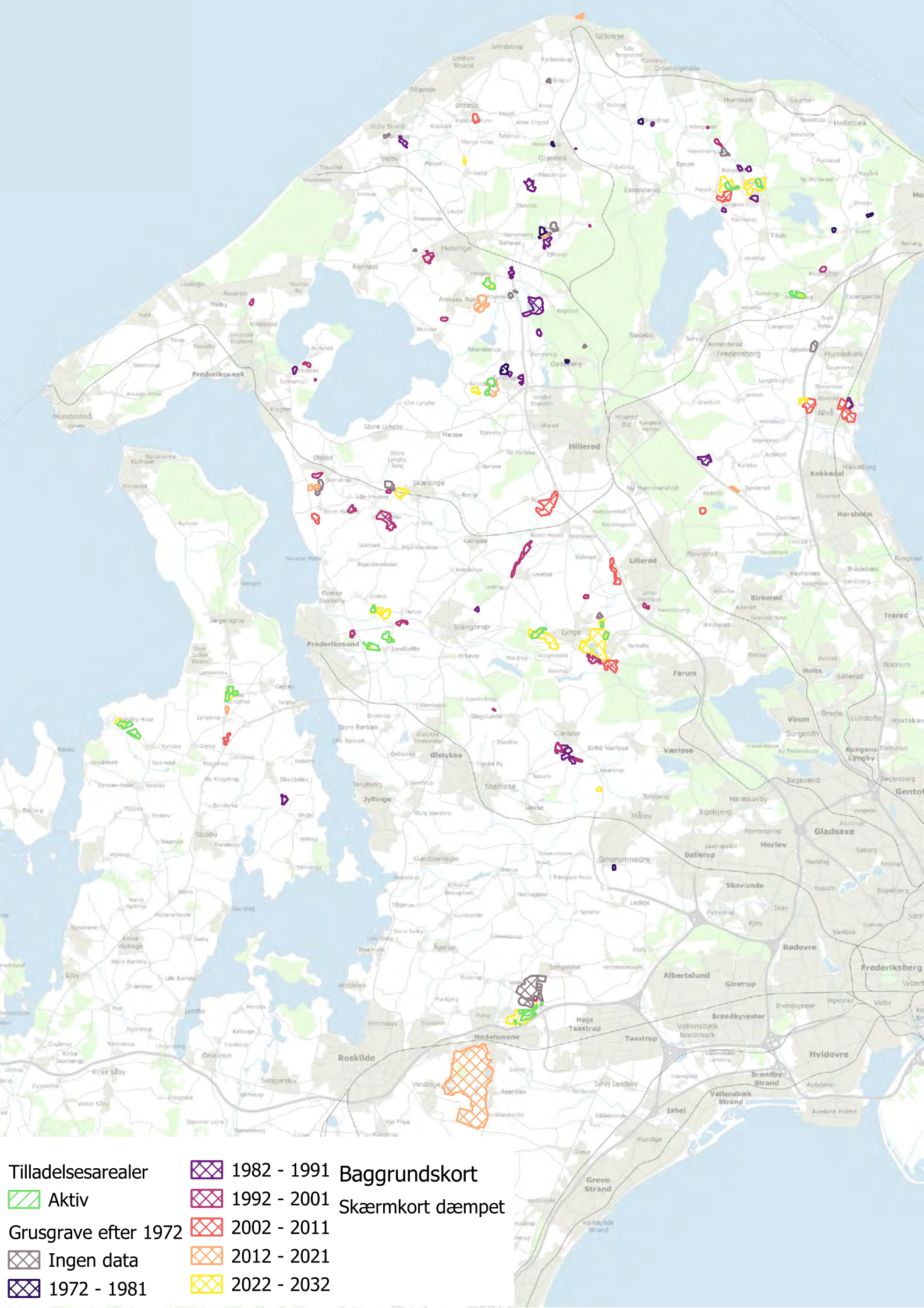
I den nu ophævede Råstofplan 2016/2020 blev bidraget fra de sekundære råstoffer anslået til i alt 9,12 mio. m³. Det betyder, at der er en lille øgning på 0,95 mio. m³ til de anslåede 10,08 mio. m³ i forslag til Råstofplan 2025.

8. Er det overvejet at sænke forventet råstofforbrug jf. den viden der er, om at anlægsvejledninger estimerer forbrug 20 procent for højt?

Der er ikke grundlag for at sænke det forventede råstofforbrug på baggrund af viden om en for høj estimering af råstofforbruget i anlægsvejledninger. Prognosen er udarbejdet på baggrund af en statistisk sammenhæng, der findes mellem antallet af ansatte i bygge- og anlægsbranchen og indvindingen af råstoffer.

9. Kan jeg få tilsendt kort over igangværende og tidligere råstofgrave (fx 20 år bagud)?

I bilag 1 ses et oversigtskort med aktive råstofgrave over tid.

- Tilladelsesarealer**
- Aktiv
 - Grusgrave efter 1972
 - Ingen data
 - 1972 - 1981
 - 1982 - 1991
 - 1992 - 2001
 - 2002 - 2011
 - 2012 - 2021
 - 2022 - 2032

Baggrundskort
Skærmkort dæmpet